

Yeterlilik Tür Belirleyicisi Formu

Yeterlilik Türü Adı	Yüksek Lisans Diploması (Tezli)			
Yeterliliği Veren Kuruluş (Sorumlu Kurum)	Yükseköğretim Kurumları			
Yönelim	Genel:	Akademik: X	Meslekî:	
Seviye	TYÇ:	7	AYÇ:	7
Sınıflandırma	ISCO:		ISCED (2013):	
Kategori	Ana: X	Destekleyici:	Birim:	Özel Amaçlı:
Kredi Aralığı ve Programın Normal Süresi	Süre	2 yıl (*)		
	Kredi	120 AKTS		
Program Profili	Öğrencinin bilimsel araştırma yöntemlerini kullanarak bilgiye erişme, bilgiyi derleme, yorumlama ve değerlendirme becerisi kazanmasını sağlayan, lisans yeterliliklerine dayalı bir yükseköğretim programıdır.			
Öğrenme Ortamı	Eğitim ve öğretim örgün şekilde gerçekleştirilir. Ayrıca, yükseköğretim kurumları bünyesindeki araştırma merkezleri ve laboratuvarlarda uygulamalı eğitimler yapılır.			
Öğrenme Kazanımları	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bir bilim dalı, iş veya öğrenme alanında özgün fikirlerin oluşturulmasına veya araştırma yapılmasına temel teşkil edebilecek ileri üstü düzeyde bilgiye ve uzmanlık bilgisine sahiptir. 2. Bir öğrenme alanı ve bunun etkileşim içinde olduğu diğer alanlara ait bilgileri eleştirebilecek düzeyde farkındalığa sahiptir. 3. Yeni bir bilgi veya prosedür geliştirmek veya farklı alanlardaki bilgileri bütünleştirmek için bir iş veya öğrenme alanına özgü araştırma ve inovasyon yapma becerilerine sahiptir. 4. Alanıyla ilgili çalışmalarını yönetir, uygulamalarda karşılaşılan ve öngörülemeyen karmaşık sorunların çözümünü için yeni stratejik yaklaşımlar geliştirir ve sorumluluk alarak çözüm üretir. 5. Belirlenen stratejik hedeflere ulaşılmasını temin etmek üzere içinde yer aldığı ekiplerin, meslekî bilgi ve uygulama becerilerinin geliştirilmesi için sorumluluk alır. 6. Alanında sahip olduğu bilgi ve becerileri eleştirel bir yaklaşımla değerlendirir, öğrenme gereksinimlerini belirler ve bunları karşılamaya yönelik hayat boyu öğrenme anlayışına sahiptir. 7. Anadilinde yazılı ve sözlü olarak etkili iletişim kurar ve bir yabancı dili, en az Avrupa Dil Portföyü B2 Genel Düzeyinde kullanır. 8. Alanına özgü bilişim teknolojilerini ileri üstü düzeyde kullanır. 9. Alanıyla ilgili güncel gelişmeleri ve çalışmalarını, nicel ve nitel verilerle destekleyerek yazılı, sözlü ve görsel olarak alanda uzman veya uzman olmayan gruplara sistemli bir biçimde aktarır. 10. Alanıyla ilgili verilerin toplanması, analiz edilmesi ve sonuçlarının duyurulması aşamalarında bilimsel, toplumsal ve etik ilke ve değerlere uygun davranır. 11. Toplumsal sorumluluk bilinciyle sosyal ilişkileri ve bu ilişkilerle ilgili normları eleştirel bir bakış açısıyla inceler; bunlara yönelik politikaların tasarlanmasında sorumluluk alır. 12. Temel insan hakları, kültürel ve evrensel değerler, sosyal adalet ve çevre konularında toplumun bilinçlenmesi için sorumluluk alır. 13. Sağlıklı yaşam için gerekli tutum ve davranışlarına sahiptir.			

	<ol style="list-style-type: none"> 14. Ülkesinin sahip olduğu ve içinde yaşadığı toplumun itibar ettiği değerleri benimseyerek sosyal ilişkilerini düzenler. 15. Ülkesinin stratejik önceliklerini göz önünde tutarak sosyal ve ekonomik sorunlara çözüm getirecek ileri üstü düzeyde bilgi, beceri, tutum ve davranışlara sahiptir. 16. Tutum ve davranışlarında toplumun örf ve adetlerini, kendine özgü özelliklerini ve milli kültürünü önceler.
Anahtar Yetkinlikler	<p>Aşağıda sıralanan anahtar yetkinliklere ileri üstü düzeyde sahiptir.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Okuma yazma yetkinliği 2. Çoklu dil yetkinliği 3. Matematiksel yetkinlik ve bilim, teknoloji ve mühendislikte yetkinlik 4. Dijital yetkinlik 5. Kişisel, sosyal ve öğrenmeyi öğrenme yetkinliği 6. Vatandaşlık yetkinliği 7. Girişimcilik yetkinliği 8. Kültürel farkındalık ve ifade yetkinliği
Ölçme ve Değerlendirme Yöntemleri	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ölçme ve değerlendirme yöntemleri; sınav çeşitleri ve bunların ders başarı notuna katkısı, bu konularda Yükseköğretim Kurulu'nun (YÖK) belirlediği temel ilkelere uygun olarak yükseköğretim kurumlarının senatoları tarafından belirlenir. 2. Ölçme ve değerlendirmede ödev, proje, uygulama, ara sınav ve dönem sonu sınavı gibi farklı yöntemler kullanılır. 3. Öğrenci başarısının değerlendirilmesinde harf ve/veya rakama dayalı not verme sistemleri kullanılır. 4. Alanıyla ilgili yazılan tezin ilgili enstitünün belirleyeceği tez jürisi tarafından başarılı bulunması gerekir.
Kalite Güvencesi	<p>Yükseköğretim programlarının niteliğinin gözetilmesi için;</p> <ul style="list-style-type: none"> • YÖK, yükseköğretim kurumlarında gerçekleştirilen eğitim ve öğretimle diğer faaliyetlerin planlanması, düzenlenmesi, yönetilmesi ve denetiminden sorumludur. • YÖK tarafından belirlenen kriterler çerçevesinde her yıl hazırlanan yükseköğretim kurumlarına ait "Üniversite İzleme ve Değerlendirme Raporları" yayımlanır. Bu raporlara göre hazırlanan, yükseköğretim kurumlarına yönelik nicel ve nitel değerlendirmeleri içeren raporlar da YÖK tarafından kamuoyu ile paylaşılır. • YÖK tarafından her yıl vakıf yükseköğretim kurumlarına ait akademik, idari ve mali verileri içeren "Vakıf Yükseköğretim Kurumları Raporu" yayımlanır. Vakıf yükseköğretim kurumlarına yönelik yapılan nicel ve nitel değerlendirmeleri içeren bu raporlar, YÖK tarafından kamuoyu ile paylaşılır. <p>Yükseköğretimde tezli yüksek lisans programlarının kalite güvencesi şu şekilde sağlanır:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <u>Öğretim Programlarının Oluşturulması ve Onaylanması:</u><ol style="list-style-type: none"> 1.1. YÖK, yükseköğretim kurumlarında tezli yüksek lisans programlarının açılması için gerekli olan asgari standart ve ölçütleri YÖK belirler. 1.2. Yükseköğretim kurumlarında tezli yüksek lisans programlarının müfredatı ve her bir programın öğrenciye kazandıracığı öğrenme kazanımlarının neler olacağı, YÖK'ün bu konularda belirlediği temel ilkelere uygun olarak yükseköğretim kurumlarının senatoları tarafından belirlenir. 2. <u>Ölçme-Değerlendirme:</u> Her bir tezli yüksek lisans programının öğrenciye kazandıracığı öğrenme kazanımlarının ölçme ve değerlendirmesinin nasıl yapılacağı, YÖK'ün bu konularda belirlediği temel ilkelere uygun olarak yükseköğretim kurumları tarafından hazırlanan eğitim ve öğretim ve sınav yönetmeliğine göre yürütülür.

	<p>3. Belgelendirme: Tezli yüksek lisans programlarına kayıtlı öğrenciler, yükseköğretim kurumları tarafından belirlenen ders kredilerini ve diğer yükümlülükleri başarı ile tamamlamaları halinde; tezli yüksek lisans diploması alır.</p> <p>4. Öz Değerlendirme-Dış Değerlendirme: Yükseköğretim kurumları, sürekli izleme bağlamında, her yılın başında bir önceki yıla ait “Kurum İç Değerlendirme Raporlarını” Yükseköğretim Kalite Kurulu (YÖKAK) tarafından hazırlanan <i>Bilgi Sistemine</i> girer. YÖKAK, yükseköğretim kurumlarının <i>dış değerlendirmesine</i> ilişkin hazırladığı “Kurumsal Geri Bildirim Raporu”nu kamuoyuyla paylaşılır. Ayrıca, YÖKAK tarafından yetkilendirilen veya tanınan <i>akreditasyon kuruluşları</i> tarafından verilen akreditasyon kararları da programların yeterliliklerinin kalite güvencesinin sağlandığını gösterir. YÖKAK mevzuatı gereği belirlenen yeterliliklere ilişkin düzenli gözden geçirme faaliyetleri yapar.</p>
Giriş Şartları	<ol style="list-style-type: none"> 1. Lisans diplomasına sahip olmak. 2. YÖK tarafından usul ve esasları belirlenen, başvuru programının puan türünde YÖK tarafından belirlenen minimum puandan az olmamak koşuluyla Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÖSYM) tarafından yapılan ve ilgili yükseköğretim kurumunun senato kararı ile belirlenecek olan, merkezi sınav puanına sahip olmak. 3. Güzel sanatlar fakültelerinin ve konservatuvarların sadece özel yetenek sınavı ile öğrenci kabul eden programlarının enstitülerdeki anabilim ve anasanat dallarına öğrenci kabulünde ÖSYM tarafından yapılan merkezi sınav puanı aranmaz. 4. YÖK tarafından usul ve esasları belirlenen, lisansüstü eğitim ve öğretimde öğrenci kabulüne ilişkin yükseköğretim kurumunun senatosu/enstitüsü tarafından belirlenen şartları sağlamış olmak.
Yeterliliği Kazanma Şartları	<ol style="list-style-type: none"> 1. 120 AKTS ders kredisinden az olmamak koşulu ile en az yedi ders, bir seminer dersi ve tez çalışmasını başarmak ve varsa ilgili yükseköğretim kurumu senatosunun/enstitüsünün belirlemiş olduğu diğer yükümlülükleri yerine getirmek. 2. Tezli yüksek lisans programlarına kabul edilen öğrencilerden lisans derecesini kabul edildikleri yüksek lisans programından farklı alanlarda almış olanlar ile lisans derecesini kabul edildikleri yükseköğretim kurumu dışındaki yükseköğretim kurumlarından almış olan yüksek lisans programı adayları için eksikliklerini gidermek amacıyla en çok iki yarıyıl bilimsel hazırlık programı uygulanabilir. 3. Hazırlık sınıfları hariç, en az on yarıyıl süreli lisans eğitimi alanlar yüksek lisans derecesine sahip sayılır.
İlerleme İmkânları	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tezli yüksek lisans diplomasına sahip olanlar doktora programlarına devam edebilirler. 2. Hazırlık sınıfları hariç, en az on yarıyıl süreli lisans eğitimi alanlar yüksek lisans derecesine sahip sayıldığından doktora programlarına devam edebilirler.
Yeterliliğin Yasal Dayanağı	<ol style="list-style-type: none"> 1. 2547 Sayılı Yükseköğretim Kanunu <ol style="list-style-type: none"> 1.1. Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği 2. 2547 Sayılı Yükseköğretim Kanunu (Ek Madde-35) <ol style="list-style-type: none"> 2.1. Yükseköğretim Kalite Güvencesi ve Yükseköğretim Kalite Kurulu Yönetmeliği

(*) 20 Nisan 2016 tarihli 29690 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan “Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği”nin 7. Maddesinin 1’inci fıkrası kapsamında tezli yüksek lisans programının süresi bilimsel hazırlıkta geçen süre hariç, kayıt olduğu programa ilişkin derslerin verildiği dönemden başlamak üzere, her dönem için kayıt yaptırıp yaptırmadığına bakılmaksızın dört yarıyıl olup, program en çok altı yarıyıldan tamamlanır.